

NAGYVÁRADINAPLÓ

SZERKESZTŐSÉG
és KIADÓHIVATAL:
Str. Rimanóczy-u. 4.
Telefon: 21 (inter-
urban), éjjel 16-52.
Sürgőnycim: NAPLÓ
© ORADEA-MARE ©

Hirdetéseket a ki-
adóhivatalon kívül
eredeti díjazás
szerint felvesszünk
den nagyobb bel- és
külf. hirdetési iroda

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP ♦ FELELŐS SZERKESZTŐ: FEHÉR DEZSŐ

Bratianu hazaérkezett.

Nyilatkozott Románia jövőjéről.

Bukarestből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter külföldi utjáról hazaérkezett még a nap folyamán Sinajába utatartva a királynak jelentést tett útja eredményéről. Ma, csütörtökön délelőtti minisztertanács lesz, amelyen a pénzügyminiszter részletes és kimerítő jelentést tesz a külföldi utazásáról. A miniszter beszámolója folytatott tárgyalásairól. Ezenkor megszűnik Duca miniszternek hatalmazása, amelynek alapján a pénzügyminiszteri teendőket ideiglenesen ellátta. A „Dimineata” londoni tudósítója jelenti, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter Londonból való elutazása előtt Titulescu román külügyminiszter lakásán de dejeunert adott, amelyen a híres közgazdász, köztük Keynes, a „Daily Mail” és az „Observer” közgazdász szerkesztői, valamint Garter rabbi vetélkedett.

A pohárköszöntők során Bratianu Vintila hosszabb beszédben vázolta Románia gazdasági helyzetét. Mindenekelőtt rámutatott a Romániában kitört hamis forradalmi káros hatására és megállapította, hogy a forradalmi híreket az ország ellenségei terjesztették. Attérve az agrárreform kérdésére, hangsúlyozta, hogy ma egyetlen talpalattnyi hely sincs Romániában bevetetlenül. A leu vásárló ereje a belföldi forgalomban 100 százalékkal nagyobb, mint a külföldön. Rámutatott arra, hogy egy vagon gabona ára a belföldön 40 ezer leu és mihelyt a külföldre kerül, ugyanezért a kétszeres árat lehet megkapni. Azután számokkal igazolta, hogy a Banca Nationala külföldi tartozásai napról napra csökkennek.

Ezután hosszabban ismertette a pénzügyminiszter a belpolitikai helyzetet, tartalmaz beszámolót tartott az egyesülésről és az alkotmányjavaslat elkészítésének fontosságáról és kijelentette, hogy Románia gazdasági ujjáépítésének korszaka csak most kezdődik és legalább 20—30 esztendőre lesz igénybe. Hogy ezt a munkát gyorsan lehessen keresztülvinni, külföldi tőke segítségét kéri.

Romániától azt kívánják, hogy azonnal fizessék ki külföldi adósságait, de ugyanakkor nem tesznek kísérletet arra, hogy Románia is megkaphassa jóvátétel címén esedékes követeléseit.

Romániától azt kívánják, hogy azonnal fizessék ki külföldi adósságait, de ugyanakkor nem tesznek kísérletet arra, hogy Románia is megkaphassa jóvátétel címén esedékes követeléseit.

bukaresti szerb követ

a magyar—szerb közeledésről.

Mit tartalmaz a most megújított román—szerb szerződés.

(Bukaresti tudósítónktól.) Románia és a Jugoszláv királyság között megkötött szerződés, amelyet a két kormány most megújított, a következőket tartalmazza:

A megszerzett béke fenntartására, valamint 1920. július 4-ikén Trianonban a szövetséges hatalmak és Magyarország s az 1919. december 27-ikén Neuillesben a szövetséges hatalmak és Bulgária között megkötött békeszerződések betartásának biztosítására egyetértésről. Öfelsege a szerbek, horvátok és szlovének királya, másrészt Öfelsege a román király beleegyeznek abba, hogy védő konvenciók kötnek, amelynek pontjai a következők:

1. Magyarországnak, vagy Bulgáriának, vagy mindkét államnak nem provokált támadása esetén, amelyik szerződő fél ellen történt az abból a célból, hogy a trianoni vagy a neuillesi békeszerződések megteremtett helyzetet azáltal megváltoztasson mindkét fél kötelezi magát, hogy a megtámadott fél segítségére legyen, azon a módon, amint azt a másodikon pont írja.
2. Az S. H. S. királyság és Románia, illetve a két állam szakkhatóságai katonai konvenciót kötnek, melyet a legrövidebb időn belül elkészítenek a két állam közötti szerződés biztosítására.
3. A magas szerződő felek egyike sem köt szövetséget egy harmadik hatalommal a másodikon szerződő fél beleegyezése, vagy meghallgatása nélkül.
4. A békére irányuló törekvések biztosítása érdekében mindkét fél kötelezi magát, hogy minden esetben meg fognak egyezni azokban a külpolitikai kérdésekben, amelyek Magyarország, illetve Bulgária közötti fennálló viszonyaira vonatkoznak.

A szerződést az S. H. S. állam részéről Take Ionescu, Románia akkori miniszterelnöke

írták alá.

A fenti szerződés megújítása alkalmával egy román újságíró aktuálisnak tartotta felkérni Csolak-Antics bukaresti jugoszláv meghatalmazott minisztert, akihez kérdéseket intézett a szerződés tartalmára vonatkozólag és az utóbbi időkben elterjedt hírekre vonatkozólag, amelyek a magyar-szerb közeledés ápolásáról terjedtek el. A miniszter a következő nyilatkozatot adta:

— Ez a szerződés változatlanul azokat a feltételeket foglalja magában, mint az előbbi, amely most járt le s így az új megállapodás nem egyéb, mint a régi szerződés megújítása. Azok a hírek, amelyek szerint a bolgár események miatt Jugoszlávia és Románia között eltávolodás történt volna, nem felelnek meg a valóságnak, sőt, amint az események igazolták, még szorosabb viszonyba hozták a két államot, ami természetes is, mert Jugoszláviának és Romániának egyforma szigorú állással kell ügyelnie arra, hogy az új bolgár kormány a hadsereg létszámának emelésével és hasonló ténykedéssel meg ne sértse a neuillesi szerződést.

— A magyarországi és bécsi sajtóban az utóbbi napokban elterjedt hírekről, amelyek szerint Jugoszlávia keresi a megegyezés lehetőségeit Magyarországgal, hivatalosan nincsenek értesüléseim. Nincsenek külügyminiszter legutóbbi ismeretes beszéde után ezt a hírt túlzásnak is tartom. Kétségtelen, hogy Jugoszláviának nem lehet utolsó érdeke a Magyarországgal való lelki megbékülés, mert hiszen ez mindkét országra nézve csak előnyös lehet. Magyarország, amely ma már ha-

talmas iparával fontos piacot találna Jugoszláviában, éppen úgy rá van szorulva erre a teljes megbékülésre, mint ahogy ennek Jugoszlávia is hasznát venné, amelynek valóban nagy szüksége van a magyar iparcikkekre. Kétségtelen az is, hogy mindkét ország gazdasági érdeke megkívánja, hogy megkezdődjék a két állam közötti gazdasági kapcsolat megépítése. Magyarország kereskedelmének végre meg kellene találnia Jugoszlávián át az utat a tengerhez és Jugoszlávia gazdasági vérkeringésére is frissítően hatna, ha ebből a forgalomból kivethetné a maga részét. Sajnos, ez a megállapodás egyelőre még kilátástalannak látszik.

A temesvári országos áruminta-vásár.

A Kereskedelmi és Iparkamara értesítése.

A Kereskedelmi és Iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a temesvári országos áruminta-vásár határideje most már véglegesen folyó évi szeptember hó 22—30 között állapított meg.

A vásáron minden romániai nagyiparos, gyárvállalat és termelő részt vehet, külföldi cég azonban részvételre nem tarthat igényt. A vásár feleli az összes iparágakat és a részvételi jelentkezés célra kibocsátott ívek aláírása útján történik. A jelentkezési ív aláírásával egyidejűleg az igényelt helyárának fele része azonnal kifizetendő, másik fele pedig legkésőbb szeptember hó 1-ig a Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T.-hoz az ipari áruminta-vásár számlája javára átutalandó.

A helypénzek m²-ként az 1. számú csarnokban 800 leu, a 2. számú csarnokban 600 leu, fali terület 700 leu, udvari terület 500 leu. A kiállítóknak jogukban van külön csarnokot is építtetni; ebbeli szándékukat legkésőbb augusztus 15-ig terv bemutatásával közölni tartoznak a rendezőszéggel, mely az építkezési engedély megadása vagy megtagadása tekintetében dönt. Kívánságra és a kiállító költségére a rendezőség vízvezeték és villanyvilágítási berendezést készít. A helyek tisztántartása a kiállító kötelessége; a kiállított tárgyak őrzéséről a rendezőség közegei gondoskodnak. A kiállítási kollekciók biztosítása ajánlatos és legegyszerűbben a vásár rendezősége útján történhetik.

Minden kiállító tartozik gondoskodni arról, hogy a vásár egész tartama alatt meghatalmazott képviselő álljon az érdeklődők rendelkezésére. Az árumintavásár hivatalos közleményeit a Keleti Lloyd temesvári közgazdasági lap teszi közzé, amely a kiállítókat érintő összes közléseket díjtalanul hozza.

Felvilágosítással szolgál az árumintavásár rendezősége a temesvári iparkamaránál, ugyancsak a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara főtitkári hivatala is. A vásárra való utazási és áruszállítási kedvezmények a kiállítók és látogatók számára kilátásba vannak helyezve. Vidéki kiállítók és látogatók lakásigénylések azonban legkésőbb folyó évi szeptember 10-ig bejelentendők. Ugyanezen határrnapig a kiállítók részéről támasztott egyéb igénylések is közlendők a rendezőszéggel, mely a később érkező jelentkezéseket nem fogadja el.

Felhívjuk végül a kiállítókra részt venni szándékozó vállalatokat, hogy ebbeli szándékukat kamaránknál sürgősen bejelenteni szíveskedjenek.

Zavarok a községi háztartásokban az új adótörvények miatt.

A vármegyei közigazgatási bizottság ülése. — Félévi jelentés a belügyminiszterhez.

A vármegyei közigazgatási bizottság tegnap délelőtt 9 órakor tartotta meg a havi rendes ülését. Peter Julian prefektus elnöklése alatt. Az elnöki megnyitó után dr. Fildán Aurél, vármegyei főjegyző felolvasta a közigazgatási bizottság félévi jelentését, amelyet a belügyminiszterhez terjesztenek fel.

A jelentés beszámol azokról a nehézségekről, amelyek a törvények végrehajtásánál mutatkoznak a közigazgatás némely ágaiban. Kifejezést ad azon meggyőződésének, hogy ezek az akadályozó nehézségek csak efemer jelentőségűek és rövid időn belül eliminálhatók lesznek. Érezhetők ezek a gátló körülmények az új adótörvények életbeléptetésénél. A községi pótdadó megszűnt, az új adókból pedig még nem jutottak bevételekhez a községek, amelyeknek pedig kiadásai vannak. Kéri a közigazgatási bizottság a miniszteriumot, hogy az államsegélyt addig is folyósítsa, hogy a községi szervek működésében ne álljon be zavar.

Elmondja még a bizottsági jelentés, hogy az 1878. évi 23-ik törvénycikk, amely az erdő törvényt foglalja magában, érvénytelenné vált és a csatolt területeken is a regábeli erdőtörvény lépett életbe. Ilyenformán az erdőkihágások most már nem a főszolgabírók, hanem a járásbírók hatáskörébe tartoznak.

A községek elnevezésére vonatkozólag már elkészült a kimutatás, természetesen a községek megkérdezésével és jóváhagyás végett felterjesztették a külügyminiszterhez.

Az elemi csapásokról is megemlíkezik a jelentés. Több helyen volt jégverés, az így okozott károkról táblázatos kimutatást adtak át az adókiadó bizottságoknak, hogy ezeknek a károknak a leszámításával róják ki az adót az érdekelteknél.

Oroszország megszakította a diplomáciai összeköttetést Bulgáriával.

Moszkva, július 18. Az orosz kormány körében nagy felháborodást keltett, hogy a szovjet-kormány bulgáriai követét meggyilkolták. Bár a bolgár kormány a megjelölt vizsgálat eredményeképpen azt állapította meg, hogy a gyilkosságot Wrangel tisztek követték el, az oroszok meg vannak győződve, hogy a reakciós bolgár kormány vagy előzetesen tudta a gyilkossági tervet, vagy nem akarja az ellenforradalmár gyilkos Wrangel tiszteket letartóztatni.

A szovjet-kormány ezért visszahívta bulgáriai képviselőjét és a Bulgária területén élő orosz alattvalók védelmével Nanzent bizfa meg. A szovjet-kormány jegyzékét intézett a bolgár kormányhoz, amelyben tiltakozik a Wrangel-hadsereg támogatása ellen és az esetleges következményekért a bolgár kormányt tette felelőssé.

Hock János Bécsben.

Titokban visszaérkezett Amerikából.

(Bécsi tudósítónktól.) Hock János, a magyar forradalmi nemzeti tanács Bécsbe emigrált elnöke — mint ismeretes — tavaly ősszel Amerikába ment propagandautra. Több hónapon át tartózkodott Amerikában és az ottani magyarok között oktrólista köztársasági mozgalmat próbált szervezni. Az emigráció bécsi orgánumai azt híresztelték, hogy Hock János Amerikában telepszik le, ő az emigráció amerikai szálláscsinálója és ő készíti elő Károlyi Mihály gróf Amerikába való költözködését is.

Éppen ezért szenzáció erejével hathat a „Nagyvárad Napló“ bécsi szerkesztőségének hiteles értesülése, hogy Hock János a napokban a legnagyobb titokban Amerikából visszatért Bécsbe. Hock visszatérését az emigránsok egyelőre titokban tartják.

Ezután a vármegyei utak állapotával, a posta, telefon és távírószolgáltatással foglalkozik a jelentés. Utóbbiakkal kapcsolatban tiltakoznak az ellen, hogy a 4-es számú PTT. Inspectia Technica, a községeket terheli a telefon- és távírójavítási költségekkel. Ha tudatos rongálásnál állapítják meg az érdektelt községek felelősségét, akkor nem emelnének ellene szót, de nem méltányos, hogy mindenemű kárt a községekkel térítettnek meg. Így például, ha egy rosszul felállított távíró póznát a vihar kidönt, a helyreállítást a községeknek kell megfizetniük.

Sajnálatosul tesz jelentést a jenyőerdők pusztulásáról, mert nem részesülnek megfelelő gondozásban és ellenőrzésben.

Felhívja a figyelmet arra a körülményre, hogy az agrár-bizottságok nem voltak figyelemmel a kisajátításoknál olyan területekre, amelyek alkalmasak volnának halas-tavak létesítésére. Biharmegyének egyetlen halas tava sincs, pedig természeti viszonyai kedvező előfeltételekkel szolgálnak halastavak berendezéséhez.

A közigazgatási bizottság a félévi jelentés felolvasása után határozott a Rév és Nagybaród közötti iparvasut tulajdonosának beadványával, aki kérte a bizottság jóváhagyását az iparvasut leszereléséhez.

A bizottság egyizben már elutasította a kérelmet azzal, hogy az iparvasut fentartása közérdek szempontjából szükséges, minthogy azonban az érdektelt községeknek nem állott módjában megvásárolni a vasutat, a tegnapi ülésen engedélyt adtak a tulajdonosnak a leszerelésre.

A főorvosi, főállatorvosi, tanfelügyelői, pénzügyigazgatói és árvászeki hivatali havi jelentések után a közigazgatási bizottság ülése véget ért.

A „Nagyvárad Napló“ bécsi szerkesztősége azonban azt is közölheti, hogy a nemzeti tanács visszatért elnöke a VI. kerület Köstlergasse 10. számú házában levő Pension Thümmelben szállott meg, ugyanott, ahol az októberi emigráció többi vezérei közül Kondor Bernát, volt helyettes népbiztos és Miklós Mór, az úpesti szociáldemokrata párt volt vezetője laknak.

A hőhullám következtében elpusztult a szegedi halgazdaság.

Szegedi tudósítónktól: A hőhullám, amely néhány napja európai útjában végigvonult a legtöbb magyar városon, katasztrofális gazdasági kárt okozott Szeged városának. A nagy hőség következtében ugyanis az alsóvárosi tó vize hirtelen erősen leapadt, úgy, hogy végül már alig érte el az ötven centiméter magasságot. A több százezer főnyi halállomány az alacsony vízben teljesen tönkrement. Az elpusztult halak tömegesen uszkálnak a víz színén és oszlásnak induló testük egészségtelen büzt áraszt, amely fertőzéssel fenyegeti az alsóváros egész levegőjét. Ez a jelenség annál is veszedelemesebb, mert az emberek kosárszámba szedik össze a döglött halakat.

Megállapítást nyert, hogy gyors intervencióra van szükség, nehogy az egész környéket kitegyék a fertőzés veszélyének. A városi hatóság ezért elhatározta, hogy az elpusztult halakat a lehető leggyorsabban elszállíttatja a kiapadt alsóvárosi tóból.

A szegedi halgazdaságnak hőhullám okozta kára egyelőre felbecsülhetetlen.

BLUM HARISNYÁI A LEGJOBBAK! Szabók legolcsóbb bevásárlási forrása, finom szövet- és bélésszövetek. Havas és Grünfeld posztókereskedésében, — Nagy Sándor-u. 4.

Az

Atlantic

nyári mozi szenzáció

kabarett

estéi

Csak 2 napig!!

Csütörtök és pénteken

Fellépnek:

Kökény Ilona

Budapest legünnepeltebb kabaréstarja

Mészáros Giza

a magyar színművészet büszkesége

Szücs Nelli

a budapesti Faszor Kabaré tagja

Sarkadi Aladár

a legnépszerűbb budapesti komikus

Harsányi Rezső

a budapesti Renaissance Színház hírneves jellemszínésze

Gonda József

Bpest legkiválóbb szerelmes színésze

Mindkét este teljesen új műsor.

Kezdeté este 9 órakor.

APOLLÓ

mozi szenzációs bemutatója: ma csütörtökön

A HALÁL

BABÁI

Nicolaus Lenau (Puppen des Todes) c. motivuma után készült filmszenzáció 1 előjáték és 5 felv.

A főszerepben: Albert Bassermann és Bernhard Goetzke.

Az orthodox zsidóság a tanszabadság mellett.

A nagyváradai kongresszus határozatai.

Először jeleztük annak idején, hogy az orthodox zsidóság állásfoglalásra készül a legújabb megjelent és a felekezeti iskolákra vonatkozó kormányrendeletek ellen. A mozgalom vezetését a nagyváradai orthodox izraeli közösség vette a kezébe, amely kimagasló vezetőjével hivatott is az irányító szerepre. Eddig délutánra volt egybehívva Nagyváradra a kongresszus, amelyen a társközségek mind a képviselői, mint a képviseltettek maradtak. A kongresszuson, mely a kora esti órákban kezdődött és belenyúlt az éjszakába, a következő delegátusok vettek részt: Dr. Grossmann Ábrahám, Salamon Frigyes (Arad), Haber Gyula (Arad), Blau József (Szilágysármány), Weisz Sámuel (Nagysomkut), Goldstein Mór (Marosludas), Stern Mór (Belényes), Csengeri Mihály (Nagysomló), Kellner főrabbi (Tenke), Stern Lipót (Szatmár), Reiter Mór, Sámuel Ignác (Szatmár), Benal Simon (Margitta), Kun Miklós (Szekelyvárad), Alois (Temesvár, Józsefv.), Wohlberg Armin (Dr. Krausz József fr., dr. Brüll, Sándor (Dicsőszentmárton), Rosenberg N. (Bethlen), Dancziger Lajos (Mélyfalva), Jeremiás Mór (Halmi), Mandl Mór (Marosvásárhely), Löwy József (Kolozsvar), Benedikt (Szinerváralja), Ladányi Ignác (Eled), Frankl (Szatmár), Benedek N. (Szászmedgyes), Fischler, Schönberger N. (M. Telegd), Stern Fischl (Szeret), Citrom Benjámín (Szászmedgyes), Rosenthal (Nyárábánya), Freund Lajos, Kohn Dávid, Friedmann Fülöp, Weisz J. Miksa, Ullmann Ábrahám fődelegátus, Fuchs Salamon, Biró Márk igazgató és Mezei (Nagyvárad).

Az elnöki megnyitó.

A kongresszust Ullmann Mór hitközségi elnök nyitotta meg, üdvözölve a megjelenteket, megköszönve az ügy iránt tanúsított érdeklődésüket majd indítványozza, hogy az előfelséghez a királyhoz és a királynéhoz üdvözlő táviratot küldjenek, ugyancsak a közoktatásügyi és vallásminiszterhez üdvözlő sürgöny küldését javaslatba, amihez a kongresszus az üdvözlő táviratok szövegének precíz megállapítása után egyhangúlag hozzájárult.

Dr. Grossmann mezőtelegi delegátus indította az orth. központi iroda elnökét, aki táviratban üdvözölték, Fuchs Benjámin nagyváradai főrabbit, aki családi ügyek miatt Magyarországon tartózkodik, szintén üdvözölték.

A jegyzőkönyvi hitelesítő kinevezése Kohn Dávid helybeli delegátus javaslatára megalkotották a kongresszus titkárait, akik: elnöknek megválasztották Ullmann Mór, alelnöknek Reiter Mór, szatmári Mandl Mór marosvásárhelyi delegátus, jegyzőül Ullmann Ábrahám hitközségi elnököt.

A megválasztottak nevében Ullmann elnök mondott szívélyes köszönetet és a következő beszédben ismertette a kongresszus célját:

Az meghívott ide tanácskozára azért, mert a közoktatás napokon több olyan kultuszminiszeri rendeletet hoztak, mely mélyen sérti a zsidóság önrendelkezését és korlátozza a zsidó egyéni szabadságát.

Az egyik rendelet arról szól, hogy a zsidóvallású tanulmányok az állami iskolákban szombat és ünnepnapokon az írás és rajzolás kötelezettsége nélkül folytathatók.

A másik rendelet megtiltja a mindennemű zsidó vallási, jeschivák, Chederek, Thalmud-thóra iskolák vasárnapon való tanulatát.

A harmadik részben teljesen megvonja iskoláink oktatási jogát, részben pedig az oktatás módszerére is korlátozza, hogy fentartásuk és zsidó kultúra missziók szükség szerinti betöltése csaknem illusztrációvá válik.

Az ezen rendeletekből a következő perspektíva bontható ki előttünk:

Iskoláinkat egyáltalán fenn nem tarthatjuk, tehát gyermekeink egyedül az állami iskolákat látogathatják. Ezzel az alternatíva elé állítják, hogy vagy megmaradnak a zsidó vallás és szombat iránt és rajzolnak, vagy elhagyják és szaporítják az analfa-

beták és kulturátlankok amúgy is tetemes számát.

Kiviláglik ebből, hogy saját pénzünkön, saját költségeinkön nem engedik meg gyermekeink oktatását és nem engedik meg azt sem, hogy az általunk is nagy pénzbejuttatott hozzájárulás árán fentartott állami iskola befogadják őket, illetve módot nyújtson számukra — lelkiismereti szabadságuk megszegése nélkül — a legelőnyösebb ismeretek elsajátítására.

Szembe állítva ezen rendeleteket azon kormány-nyilatkozatoknak, melyek annak idején, vagyis a csatolt területeknek Romániával történt egyesülésekor hangzottak el több ízben ország-világ előtt kellő nyomatékkal és a leghatározottabb formában célozva ugyanis azokra a kijelentésekre, hogy a csatolt területek zsidó lakossága számára azokat a jogokat, amelyeket eddig élveztek, minden körülmények között biztosítják, úgy, hogy kevesebb jogokkal semmiképp sem fognak rendelkezni, mint a múltban a régi éra alatt, mondom szembe állítva ezeket a komoly nyilatkozatokat a való tényekkel és a tapasztalatokkal, azt kell látni, hogy az ígéretek és a legelőnyösebb helyről származó kötelező kijelentések súlytalanoknak, megbízhatatlannak bizonyulnak.

Ez annál szomorúbb, mert a mostoha bánásmódot más téren is tapasztaljuk, vele más irányban is sűrűn találkozunk.

Sajgó szívvel kell ugyanis megállapítanunk, hogy az orth. zsidó felekezet szervezetének kialakulása szintén a jóindulat hiánya folytán is zátonyra jutott számos és ismételt ígéretek dacára a szervező szabályzatoknak megerősítése egyre késik, aminek természetes következménye a hitélet rendes vérforgásának megzavarása és okozója a hitélet igazgatásának lehetetlenné tétele és gyakran annak megakasztása. Nagyön elszomorított, hogy mostoha bánásmódot tapasztalunk ott, ahol jóindulat, testvéries rokonérzésre joggal számíthatnánk és fény sugar alig mutatkozik, mely előzékenységre, jóindulatra szolgálna támpontot, ellenkezőleg, minduntalan ellenszenv mostoha meg nem értés az osztályrésztől és ha így haladunk tovább, a legpesszimistikusabb lelkiállapotban nézhetünk a bizonytalan jövő elé.

T. Urak! Ha ezen rendeletek érvényesülését nem igyekeznünk minden törvényes eszközzel meggátolni, akkor ezzel a zsidó vallási életre mélyenható sebet ütnek és vallási életünk gyakorlása leküzdhetetlen akadályokba ütközik.

Végtelen nagy hiba volna tőlünk közönyösen bevégni a reánkzúduló bajok, kellemetlenségek és vallási türelmetlenségek áradatát.

Tiltakozó szavunkat fel kell emelnünk a váratlanul fenyegető kísérlet ellen. Joggal követelhetjük, hogy ha az állam pénz, munkát és egész lelki energiával kifejlesztett tevékenységét fogadja el tőlünk egy és más formában, az ellenszolgáltatásokat is rendszeresen és igaz előszóval nyújtja számunkra és létünket e röghöz kötött tényletűvé és elviselhetővé tegye.

Ideje már, hogy valahára vége szakadjon az igazságtalan osztályozásnak, a lebecsülésnek, a lekicsinylésnek és törvényes rendelkezések negligálásának. Legfőbb ideje, hogy az igazi jogrend mindenkinél egyaránt egyenlő mértékkel kijáró jogok kellőképpen biztosítsanak és megteremtessék a jogegyenlőséget az egész vonalon osztály, nemzetiség és vallásra való tekintet nélkül.

Ez a legelőnyösebb követelménye a konszolidációnak a felekezetek közötti egyetértésnek és a haza iránt tartozó szent kötelezettségeknek.

A határozati javaslat.

Az élénk helyesléssel fogadott elnöki előterjesztés után Rosenberg (Bethlen), Goldstein Mór (Marosludas), Frankl Mihály (Szatmár) olyan értelemben szóla tak fel, hogy a nagygyűlésen hozandó határozatok csak az orthodox központi iroda vezetésével egyetemesen és egyetértve kerüljenek kivitelre, amihez a kongresszus hozzá is járult.

Freund Lajos válaszolja aztán azt a lehetetlen állapotot, amelyet a legutóbbi miniszeri rendeletek teremtettek a zsidó oktatás és iskoláztatás körül s beszédének befejeztével a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadni és illetékes helyre juttatni:

Erdély és a csatolt megyék orthodox zsidó hitközségei közös tanácskozára egybegyűlve fájdalommal konstatálták a közoktatásügyi kormány részéről legutóbb megjelent egyes rendeletekből a sértő momentumokat, amelyek hitfelekezeteinkre mérhetetlen kárt és veszélyt jelentenek.

A zsenge koru gyermekek kerülnek kellemetlen dilemmába midőn választaniuk kell a között, hogy iskolát látogassanak-e a legelőnyösebb nevelésben és tudásban való részesítés céljából vagy azt elkerülve, a vallási követelményeknek feleljenek meg, minthogy az

újabb miniszeri rendelkezések alapján a kettőt egymással összeegyeztetni és kellő összhangzásba hozni lehetetlen.

A rendeletek sérelmesek, beleütköznek legfőképpen és legszentebb hitelveinkbe s ilyen formában mindenképp elfogadhatatlanok.

Feltételezzük, hogy a közoktatásügyi kormány maga is belátja majd, hogy mily viasz helyzetet teremtett rendelkezéseivel s ráeszmél arra, hogy sem nem méltányos, sem nem nemzeti érdeket szolgáló cselekedet sok ezerre menő gyermektől elvonni az élet lehetőségét: a kulturát.

Lehetetlen, hogy rá ne jöjjön arra a sarkalatos elvre, hogy a vallásos érzés erős szakos és kegyetlen kiirtásával egyidejűleg kiölik az ártatlan gyermekek lelkéből a jó erkölcsöket, a lelket nemestől jó tulajdonságokat és sajátosságokat.

Reméljük és elvárjuk, hogy a kormány több száz ezer ember követelményének és vallásos érzületének figyelembe vételével igyekezzon fog a zsidó vallást mélyen sértő rendeleteket hatálytalanítani és a lelkiismereti szabadság kellő biztosítása céljából újabb rendelkezéssel a zsidó vallású gyermekeket a szombati írás és rajzolás alól az összes tanintézetekre kiható jogerővel egy s mindenkorra felmenteni fogja.

Reméljük, hogy a közoktatásügyi kormány megváltoztatja iskoláink zavartalan működését gátló sérelmes intézkedéseit, melyek e nagy erkölcsi értékű s így az állam szempontjából is jelentős kulturintézményeket lehetetlenné tenni alkalmasak. E rendelkezések részben megvonják a zsidó középiskoláktól a nyilvánossági jogot, részben meg az oktatási rendszerben minden átmenet nélkül keresztülvihető változásokat követeli. E rendkívül sérelmes, a gyakorlatban teljes egészében kivihetetlen s épp azért a zsidó iskolák további fennállását veszélyeztető rendelkezések végrehajtása ellen az orth. zsidóságnak a jelen kongresszuson megjelent képviselőinek a leghatározottabban fölemelik tiltakozó szavukat s egyhangú határozattal kimondja, hogy iskoláihoz és annak nyilvános jellegéhez a hitű szellemi nevelés biztosítása szempontjából föltétlenül ragaszkodnak, azok érdekeinek megvédelmezésében minden törvényes eszközt fölhasználnak: főképp a kormányt, hogy az érvényben levő oktatásügyi törvényekkel és a tanszabadság szellemével ellenkező iskolai rendeleteket hatálytalanítsa. A kongresszus ez iskolai rendeletekben autonómik jogainak megsértését látja s ezért annak hangoztatásával, hogy az orth. zsidóság iskoláiban olyan nevelés-szellem meghonosítását tartotta s tartja legfőbb kötelességének, hogy a zsidó tanulók leghűségesebb, legodaadóbb polgáiraivá váljanak az államnak, melynek nyelvét teljes mértékben el kell sajátítaniok s ezért a román nyelv sikeres tanítása érdekében minden áldozatot kész meghozni, fölkeri a kormányt, ismerje el a zsidó hitközségeknek az iskolájuk belső életének szabályozása ügyében teljes autonómiáját, a tanítási nyelv megválasztásának joga átmenetileg ruháztassék az egyes iskolafentartó hitközségekre. Már most nyilvánítja az orthodox zsidóság jelen kongresszuson egybegyűlt képviselői ösztönte hajlandóságát és kérését arra, hogy megfelelő átmenet engedélyezésével fokozatosan áttér az állam nyelvén való tanításra.

Ezzel szemben biztosítjuk a magas kormányt, hogy bennünk meg van s meg lesz mindenkor az akarat és készség a tőlünk emberileg követelhető minden állami kíváncsalmnak pontosan, feltétlenül, hűséggel és odaadással megfelelni.

Viszont szabadjon nekünk a hatalmi tényezők részéről több jó akaratot, több vallási türelmességet és Nagyrománia többi polgáiraivá párhuzamosan egyenértékű bánásmódot s ezzel együtt boldogulásunkat eredményező megfelelő biztosítékokat várni és remélni.

Jogosan követelhetjük ezt, mivel jogszerűen kijár számunkra s nem hisszük, hogy akadjon kormány, mely ezen legelőnyösebb emberi jogokat elkobozni, vagy akár csak csonkítani akarja s ha a látszat pillanatnyira az ellenkezőről tesz tanúságot, nem kétkelhetünk annak mielőbbi helyrehozásában és jóvátételében.

Ez eminens zsidó vallási érdek, de egyaránt a román nemzet és a haza szent érdeke, amely ellen semelyik oldalon véteni nem szabad.

A végrehajtó bizottság megválasztása.

A határozati javaslat körül hosszas vita keletkezett, amelyen részt vettek Keller főrabbi (Tenke), Kohn Dávid, Frankl Mihály (Szatmár), Reiter Mór (Szatmár), Jeremiás Mór (Halmi), Dancziger Lajos (Ermihályfalva), Stern Fischl (Máramarossziget), Freund Lajos, Fuchs Salamon, Salamon Frigyes (Torda), Stern Lipót (Brassó), Fuchs Salamon, Friedmann Fülöp, dr. Krausz József (Dicsőszentmárton), Ullmann Ábrahám, Ladányi Ignác (Eled), Mezei József, Löwy József (Kolozsvar).

A hosszas és részben szenvedélyes vita végeredményeként helyi-közzel történt vál-

Missir Fii & Comp.

nagyáruháza

Regina Maria (Bémer-tér.)

Leltár alkalmával alanti olcsó árak léptek érvénybe:

1 mtr. 120 cm. scheviot szövét	Lei 119.—	1 mtr. Zephir	Lei 39.—
1 „ Opál batiszt . . .	65.—	1 „ Angol schiffon . .	35.—
1 „ Grenadinok . . .	39.—	1 „ Japán mintás crepon .	49.—
1 „ Epongok minden színben	119.—	1 „ Selyem marocain . .	298.—
1 „ Cretonok	35.—	1 „ Liberti minden színben .	79.—

SZÖNYEGARUK utolérhetetlen olcsó árakban!!!!

toztatással elfogadták a Freund Lajos által előterjesztett határozati javaslatot s megválasztottak egy tiztagu végrehajtó bizottságot, amely a következőkhől áll: Uilmann Mór elnökle alatt Friedmann Fülöp, Freund Lajos, Frankl Mihály (Szatmár) Stern Fischl hitközségi elnök (Máramarossziget), Reiter Mór hitközségi elnök (Szatmár), Kohn Dávid, Schwartz Herman, Jeremiás Mór hit-

községi elnök (Halmi), Weisz I. Miksa és Fuchs Sámuel, akik az orthodox központi végrehajtó-bizottsággal együttesen megtagadják és meghatározzák a további teendőket.

Ezzel a kongresszus az elnöklő Uilmann Mór életével, aki meleg szavakban búcsúzott el a vendégektől, véget ért.

Kun Ármin öröksége.

A cukorkakirály fejedelmi vagyonhoz jut.

Végre egy amerikai örökség, amely nem a létező és csatlakozó rokonság ábrándvilágában, nem a riporteri fantázia tulfűtött atmoszférájában létezik csupán, hanem a reális valóságban s már a legközelebbi időben a dollárok zuhatagát fogja önteni ide a dollárok iránt oly hatalmas respektussal viselő világunkba.

Az örökség híre annál kellemesebb, mert Nagyváradon jól ismert és becsült családokat érint.

Az örökséget közvetlenül özv. Grünfeld Bertalanné kapja, aki jelenleg Marosvásárhelyen lakik. Vele, Kun Ármin „cukorkakirály”-nál. Özv. Grünfeld Bertalanné a legérdekesebb asszonyok egyike. Évekkel ezelőtt Mezőtelegden volt üzletük s amikor özvegy lett, egy Jókai regénybe illő asszonyi energiával vette kezébe üzletük további vezetését és három szép és tehetséges leánygyermek nevelését. Majd beköltözött Nagyváradra, az Aradi-ut végén nagyarányú üzletet alapított, melyet intelligenciájával oly kitűnően vezetett, hogy a nagyvárad kereskedelmi világ egyik legbecsültebb tagja lett. Pár évvel ezelőtt nyugalomba vonult és egyik vejéhez, Kun Arminhoz költözött, Marosvásárhelyre. Kun Armin is mindenki ismeri és szereti Váradon. Itt született és iskolai végzetével néhai édes apjának jól bevezetett kereskedelmi ügynőségét vette át és fejlesztette tovább. Váradon a szorgalmas és szolid kereskedelmi tevékenység mellett részt vett a város kulturális életében is s ezért széleskörű népszerűségben volt része. Néhány év előtt Marosvásárhelyre egy nagyobb szabású cukorka- és déligyümölcs üzletet alapított a *cukorkakirály* elnevezéssel. Marosvásárhelyen Kun Ármin és családja szintén a legjobb helyet érdemelték ki a város társadalmi életében.

Marosvásárhelyről jön most a hír, hogy özv. Grünfeld Bertalanné egy amerikai banktól értesítést kapott, mely szerint a bank temesvári fiókintézetéhez hivatalos írást küldött és kéri Grünfeldné, hogy azt aláírásával ellátva küldje vissza. Az átiratban azonban semmi közelebbi nem volt a tárgyra vonatkozólag. — Grünfeldné a temesvári banknál telefonon érdeklődött a kérdéses írás ügyéről. Azt a felvilágosítást kapta, hogy örökségről van szó, amelyre vonatkozó iratokat időközben a Marosvásárhelyi Takarékpénztár Részvénytársasághoz küldték át.

Grünfeldné az információk után felment a bankba,

ahol kijelentették, hogy néhány milliós örökségről van szó. Megmutatták neki egy charlestoni ügyvéd levelét, aki értesíti, hogy bátyja, Friedmann Jakab, néhány hónappal ezelőtt Charlestonban meghalt és vagyonának örököséül őt nevezte meg végrendeletében.

A végrendelet 300.000 dollárt tesz ki, melyből az elhunyt 6000 dollárt feleségének, 11000 dollárt pedig jótékony célra adományozott.

Grünfeldné veje, Kun Ármin, marosvásárhelyi cukorkakereskedő fog az örökség rendezése végett Amerikába utazni, miután Grünfeldnének biztos információi vannak arról, hogy

a kérdéses vagyon a 300.000 dollárt jóval felülmúlja és csak azért van kevesebbnek feltüntetve, mert Friedmann a megadóztatás elől akarta eltitkolni.

Az amerikai örökség híre nagy érdeklődést váltott ki Marosvásárhelyen és Kunékát városszerte elhalmozzák gratulációkkal.

Özv. Grünfeld Bertalannénak másik veje, Deutsch Armin, itt él Nagyváradon, Bihar-megye jegyzőjének volt egyik kiválósága, migsem a változott rezsim következtében nyugdíjba vonult s Nagyváradon telepedett le. Ugyancsak Nagyváradon él Kun Ármin huga, egy előkelő iparvállalat főtisztviselőjének neje, így a hatalmas amerikai örökség híre Nagyváradon is a legszeleesebb érdeklődésre tarthat számot.

Tüdőgyulladás okozta a kis Bartos Irén halálát.

A boncolás eredménye.

Tegnap számunkban megírtuk, hogy a Galamb utca 9. szám alatti házban titokzatos körülmények között meghalt Bartos Irén, Bartos Sándor városi szolga kilenc esztendő leánykaja. A kisleány halálát a szomszédok és a környék lakóinak egyöntetű felfogása szerint az okozta, hogy a gyermek mostoha anyja állandóan kizárta, ültetelte a gyenge szervezetű gyermeket. A vizsgálat, amit dr. Solyom Kálmán vizsgálóbíró, dr. Szabó és dr. Nádaí orvosok végeztek, határozottan megállapította, hogy Bartos Irén halálát tüdőgyulladás okozta. A kisleány betegsége 3-4 nappal a halála előtt jelentkezhetett, de valószínűleg nem merte anyjával közölni, hogy fájdalmai vannak. Így lappanghatott benne a véres tüdőgyulladás mindaddig, míg hirtelen rárontott gyenge testére a haláltokozó betegség.

A boncolás eredménye tehát teljesen megdöntötte a környék lakóinak azt az alapítan feltevését, hogy a kis Irén közvetlenül a mostohája rossz bánásmódjának lett az áldozata és most már le fog csendesedni a felizgult nép hangulata.

A kis Bartos Irén temetése tegnap délután 5 órakor ment végbe a kü városi környékeliek nagy részvétele mellett. A szomorú aktust semmi sem zavarta meg, a jelenlevők mindannyian megértettek és osztottak a szülők nagy fájdalmában.

* Harisnyák, keztyűk, férfingek, gyermektrikók és sokféle legolcsóbban beszerezhető BLUM VILMOSNÁL a Körös parton.

MEGNYILT!!

„DANUBIA“

MEGNYILT!!

konyhafelszerelési és háztartási cikkek üzlete

Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-út) 14

Perzsa szőnyeg, szövő, valamint leszövő és felvető fonalak megérkeztek. — **Eladás nagyban és kicsinyben.** — Saját szőnyegszövőde. — **Rendelések rajz és terv szerint.** — Gyakorlott csomózó munkaerők felvételnek.

Czillér Imre

Nagyáruházában

A LEGJOBB
ÖNBOROTVÁLÓPENGE
UNIOCUOM
KAPHATÓ: KUN, késműves, KOLOZSVÁR
és az összes szakmabeli üzletekben.

Erdély legrégibb

késműves és
látszerész üzlete

KunMátyásfia
CLUJ, Calea Victoriei 2.

Legolcsóbban
és legszebben
fest, tisztít
az

UNIO
gőzmosógymár Cluj-Kolozsvár
Calea Regele Ferdinand
Lloy

Kaiser-Borax

lemonás,
mindenkinek nagy
áldás.

* Egy cég, mely feltétlen szolid és bizható KERTÉSZ reklám női divat-Rimanóczy utcán, a Royal-kávéház mellett rendű vásznak, batist, siffonok, selym-szővetek állandó nagy raktára. Az árak csobbak, mint bárhol!

* Folyó hó 4-től kezdődőleg 10 tartó idényutáni olcsósági vásárt tart a parti Aruház, rendkívül leszállított árakkal.

* Ha gummi-óvszeft vásárolunk, adjunk el mást, csak Ollát.

A színügyi bizottság elismerése Parlagi Lajosnak.

A színügyi bizottság tegnap délután Mucus István elnöklésével ülést tartott. Az ülés tárgysorozatának első pontja Parlagi Lajos igazgatónak ama kérése volt, hogy a vilmos műnél fennálló tartozását a múlt éven élvezett kedvezményes áramdíj alapján állítsa le a városi tanács. A bizottság dr. Popper Akos, Kelen Béla, dr. Vostinár János, Tulbure György, Gocan János hozzájárulása után egyhangúlag úgy határozott, hogy Parlagi kérelmét pártolólággal terjeszti fel a városi tanácshoz.

Kelen Béla és dr. Popper Akos felszólalásokban kifejtették, hogy Parlagi Lajos két év működése, mely mindig csak a kultúra magasabbrendű fejlesztését szolgálta — feltehetően megérdemli a bizottság részéről azt a támogatást, mely a tanácsnál kérelmének teljesítését segíti elő.

Ez után Parlagi másik beadványát tárgyalta a bizottság. Ebben az igazgató azoknak a kártalanítási összegeknek kiutalását kérte, melyeket a tanács a román vendégjátékok után megszavazott ugyan, de mindezekig még nem folyósított. Összesen 87540 leu kiutalását kéri Parlagi, még pedig nem a maga, hanem a villamosmű részére. Ebben az összegben 27 előadás kártalanítása szerepel, átlagosan 3000 leuval.

A bizottság ezt a beadványt is pártolólággal terjesztette a tanács elé. Az ülés napunk ártakor még tart.

HIREK

* A sajtószabadság megsértői ellen Bukarestből jelentik: Az „Adeverul” tegnapi számában erősen tiltakozik a hatóságok mulkapásai ellen. Egyes vidéki városokban a lapok felelős szerkesztőit a lapokban megjelent cikkek miatt letartóztatták. Az „Adeverul” erősen vizsgálatot sürget a sajtószabadságot súlyosan megsértő hatósági rendelkezések ellen.

* A kamara közleményei. Tudomására hozzuk az érdekeltségnek, hogy a görög kormány újabb rendelete szerint a Romániából érkező és származási bizonyítvánnyal ellátott áruk a kedvezményes tarifa szerint vámoltatnak el. A vámkedvezmények igénybevételehez származási bizonyítványra van szükség, melyeket az illetékes kereskedelmi és iparkamara állít ki. — Az ipari és kereskedelmi minisztérium kereskedelmi főigazgatósága közölte kamaráinkkal azokat az intézkedéseket, amelyek a franciák által megszállott területek áruexportjára vonatkoznak. Az intézkedések a kamara főtitkári hivatalánál az érdeklődők rendelkezésére állanak. — Végül értesítjük az érdekeltséget, hogy közleményeink kiadásával helyszüke miatt csak kivételes esetekben terhelhetjük a helyi napilapokat, miért is hirdeteményeink tulnyomó részét a kamarai székház hirdetési tábláján helyezük el. E hirdetési tábla megtekintése, különös figyelemmel a gyakori közszállításokra kiírt pályázatokra, az érdekeltségnek saját érdekében áll. Barbu Romulusz s. k. elnök, dr. Oláh Béla s. k. főtitkár.

* Új cégjegyző. A Rosenberg Izsó cement, aszfalt és fedéllemezgyár részvénytársaság igazgatósága tegnap tartott ülésén Rosenberg Istvánt eddigi buzgó és sikeres munkássága elismerésül cégjegyzői jogosultsággal ruházta fel.

* Ma utoljára „A második tanu” Tábori nagysikerű bohózata a Bonbonnierben, pont 9-kor kezdődik az előadás.

* József főherceg fia csatlakozott a kampóskeresztesekhez? „Die Stunde” című bécsi estilap jelenti: József főherceg fia, a 28 estendő József Ferenc főherceg — miként nekünk azt Münchenből jelentik — csatlakozott a kampóskeresztes mozgalomhoz és néhány nap előtt résztvett a kampóskeresztesek régensburgi konferenciáján, ahol Hitlerrel is megismerkedett. Eddig az idézett bécsi lap jelentése, amely azért tarthat számot általános feltűnésre, mivel az antiszemiták Hakenkranzler mozgalom teljesen német nacionalista jellegű és így fenntartással kell fogadni azt a hírt, hogy a magát magyarnak valló fiatal főherceg a pángermánizmust reprezentáló és így a magyarságot is ellenségének tekintő kampóskeresztesekhez csatlakozott volna.

* Szenzációs kabaréelőadások az Atlantic-mozgóban. A pesti kabarék legkiválóbb tagjai kezdik meg két napos vendégjátékukat Nagyváradon. A két estén vendégszereplő művészeket már nem kell külön bemutatni a közönségnek. Kókény Ilona, Mészáros Giza, Szűcs Nelly, Harsányi Rezső, Sarkadi Aladár és Gonda József nevei már régen a beérkezettek között vannak és az ő művészetük a kabaré fénykorát is jelenti egyben. A művészek ma, csütörtökön Robertó Bracco nagyhatású egyfelvonásosát, a „Csak egy csók” és Harmath Imre „Utolsó szerdájá”-t pénteken és Dugonics „Ötödik hétig”, Geiger nagyhatású egyfelvonásosát, „Az asszony” kerülnek színre. Minden este Kókény Ilona és Szűcs Nelly magánszámokat adnak elő, azonkívül a budapesti közönség dédelgetett komikusa, Sarkadi Aladár egy órában keresztül tart humoros előadásokat. A kabaréestélyek az Atlantic nyári mozgóban valószínűleg zsfolt nézőtér előtt fognak végbemenni, amiért is ajánlatos a belépőjegyeket elővételben megszerezni. A kabaréest helyárai: 10, 20, 30 és 40 leu.

* Az összmunkásság nyári mulatsága. A szakszervezetek vigalmi bizottsága az összes szakcsoportok bevonásával egy nyári mulatságot óhajtott rendezni a Munkás Otthon javára. Az akció sikere érdekében ezúton is felhívjuk az egyes szakmai vezetőségek figyelmét arra, hogy péntek este fél 8 órára két-két megbízottal képviseltesék magukat a közműves otthonban azon az értekezleten, amely a rendezés módozatait és a tiszteletjegyek ügyét van hivatva elintézni. A vigalmi bizottság.

* Közbiztonság a GFR-nél. Bukarestből jelentik: A filareti pályaudvaron tegnap egy hosszú kocsisorból álló tehervonatot fegyveres rablók megtámadtak. Több vagont kifosztottak és nagyértékű árut elraboltak. A pályaudvari rendőrség nyomoz a tettesek után.

* Halálozás. Tóth Károlyné született Homoki Zsófia 54 éves korában elhunyt, temetése ma, csütörtökön délután 5 órakor megy végbe Lovas utca 17. számú gyászházban. Bánatos férje és szerető gyermekei gyászolják.

* Nyugatmagyarországi parasztlöltek az Eszterházi hercegi uradalom intézőjét. Bécsi szerkesztőségünk jelenti: Véres események színhelye volt a napokban a Magyarországtól elszakított Piringsdorf-község. Az Eszterházi hercegi uradalom Györky József nevű intézője lelőtt egy orvvadász német parasztlőt. A falu lakossága annyira felbőszült a különben is igen népszerűtlen intéző tette miatt, hogy a falu férfiai felkerekedtek, a gyilkosság után az erdőbe menekült intéző után mentek és előbb a szoros értelmében félholtra verték, majd lelőtték. Az ezerfőnyi lakossága falucska fel-forgatott rendjének helyreállítására Wiener-Neustadtból csendőrök mentek Piringsdorfba. A csendőrök a gyilkosságon való részvétel

miatt három embert letartóztattak, de a letartóztatások folytán a falucska lakossága olyan forradalmi magatartást tanúsított, hogy a hatóságok kénytelenek voltak a három embert azonnal szabadlábra helyezni.

* Pont 12-kor éjjel nagy ének és tánc előadás a Bonbonnierben.

* Olvasóinkat értesítjük, hogy SZÉKELY Kossuth utca 5. sz. alatti posztóáruházában a szokott évadutáni nagy MARADÉK VÁSÁR megkezdődött, hol egyes öltönyszövetek és kisebb maradékok MÉLYEN LESZALLÍTOTT árban kiárusíttatnak.

Angol szövet különlegességek és választékban. Olcsó árak! Havas és Grünfeld posztó és bélésáru kereskedés, Nagy Sándor-u. 4.

* Bikszád gyógyfürdő nyitva, teljes üzemben. Ivó kura, meleg ásványvizes és szénsavas fürdők, hideg víz és belélegző gyógyfürdő. Állandó fürdőorvos, elsőrangú konyha. Javallva idült gyomor- és bélhurut, sárgaság, kerek gyomorfekély és vesebajoknál, valamint gége, légcső és hólyaghurut ellen. Szobák még előjegyezhetők. Felvilágosítást díjtalanul nyújt a fürdőigazgatóság, Bicsad (Bikszád) Szatmármegye.

* A világhírű Dieher—Haggenmacher világos és dupla malátasörök ismét kaphatók.

x Minden urnő és urleány megtalálja a mit keres; olyan nagy választék van szövetekben, selymekben és vászonban a Rimanóczy-utcán KERTÉSZ reklám női divat-üzletében, ahol az árak olcsóbbak, mint bárhol.

* Kedden, csütörtökön, pénteken délután 8—10-ig, délután 2—4-ig maradékvásárt tart fél árban a Körösparti Áruház.

NE ÜLJÖN A VASUTRA,

míg ingyen meg nem szerezte vasuti balesetre szóló biztosítását oly módon, hogy a „Nagyvárad Napló”-ra előfizet, mely halál esetére 100.000,—, rokkantság esetére 50.000 leire biztosítja minden előfizetőjét. — Önmagának és családjának tartozik azzal, hogy

ne utazzon el, — amíg biztosítva nincs!

DIVAT-LAPOK

LEGUJABB SZÁMAI:

La Toilette Moderne
Star
Juno
Paris Album
London Styles
Confection Moderne
Confection Juno
Paris Confection
L'Enfant

megérkeztek a

Központi Ujságíródába.

Nagyvárad legkellemesebb kerthelyisége, körösparti terasza, a

LYDO.

Reggeli, ebéd és vacsora. — Elsőrendű magyar konyha, cukrászda alá „Gerbeaud”. — Kitűnő italok. — Kereskedők és iparosok találkozó helye.

KORITNIG KÁROLY bérlő,
volt kolozsvári Newyork tulajdonos.

* SZABÓK és KERESKEDŐKNEK különösen fontos érdekük meggyőződni arról, hogy SZEKELY Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóáruház olcsó engross-árai szövetekben és bélésárukban a legkisebb vételnél is tetemes megtakarítást jelent.

* Hölgyek figyelmébe. Hajnal és Rózsa, vászon és nődivat áruháza, Vulkán József-ut, (Nagy Sándor-u. 1.) A vevőközönség figyelmébe ajánlja dusan felszerelt finom áru-készletét. Rumburgi lenn, batiszt és vászon, damaszt ág- és asztalneműek, 130 centi széles batiszt, 150 és 220 centi széles függöny és ágyterítő. Tuszor, Grenadin, Apót, Liberti és selyembatiszt, sephirek, zsebkendők, harisnyák, zoknik és paplanokból nagyválaszték.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Csütörtök: Gül Baba, Somogyi Emmy és Sik Rezső vendégfelléptével rendes helyárrakkal.

Péntek: Bajazzók és Parasztszület Marcus Ritta és Traian N. Grozavescu, a wieni Volks-opera tenoristájának felléptével, felemelt helyárrakkal.

Szombat délután: Kis kadet, Somogyi Emmy vendégfe lépével, mérsékelt helyárral.

Szombat este: Hazudik a muzsikaszó, Somogyi Emmy felléptével.

Vasárnap délután: János vitéz, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Csárdáskirálynő, Somogyi Emmy és Sik Rezső felléptével, rendes helyárrakkal.

Hétfő: Pillangókisasszony, opera, Marcus Ritta és Traian N. Grozavescu, a wieni Volks-opera tenoristájának felléptével, felemelt helyárrakkal.

(*) Kelmai Ilona és Vajda László mint állandó vendég szerződtek Nagyváradra. Gróf László és Tóth Elek gyors tempóban szervezik a jövő szezon társulatát. A régi tagok közül 25 adta be írásban ajánlatát, többen pedig szóbeli tárgyalást folytatnak az új igazgatókkal. A szervezés eddigi eredményéről csak annyi pattant ki, hogy Kelmai Ilona és Vajda László, az operegyüttes két pótolhatatlan erőssége mint állandó vendég kötött szerződést Gróf Lászlóval. Kelmai és Vajda ugyanis Kolozsvárra szerződtek, ahol Janovics Jenő dr elfogadta a két művész feltételeit, 6500 leu gázsit havonta négy kötelező fellépéssel, tulfellépésért 500 leut és szabad vendégszereplést. Gróf tegnap úgy egyezett meg Kelmaival és Vajdával, hogy havonta legalább négyszer lépnek fel a nagyvárad színpadon, de kötelesek ezenkívül több operaelőadáson is énekelni. A megegyezés őszinte örömmel tölti el a város utóbbi két év alatt elkényeztetett közönségét, mert Kelmai és Vajda helyére csaknem lehetetlen ma megfelelő erőket szerződtetni.

(*) Gül Baba vendégekkel. Ma este is két vendége lesz a színháznak: Somogyi Emmy, a kolozsvári Magyar színház táncos szubrettje, ki a szép zenéjű „Gül Baba” operett legjobb szerepét, Gábor diákot játssza. A másik vendég a váradi közönség régi kedvence, Sik Rezső, a budapesti Városi színház művésze, aki ez estén kezdi meg vendégjátékait és először is régi kedves szerepét, Gül Babát játssza. A többi vezető szerep Erényi, Pogány, Madas, Stoll, Pattantyus és Békési kezében van. A zenekart Szatmári karnagy vezényli.

(*) Bajazzók és Parasztszület. Péntek este Marcus Ritta a „Bajazzók” Neddáját, míg Bajazzót a csodás hangfenomén, Grozavescu játssza. Az opera többi szerepe a régi kipróbált kezekben lesz. A „Parasztszület” vezető szerepeit Kelmai, Kovács Kató, Pogány, Vajda és Kovács Dezső játsszák. A két operát Váradi vezényli.

(*) Hazudik a muzsikaszó — Somogyi Emmyvel. Szombat este folytatja vendégjátékait Somogyi Emmy a nagyszerű „Hazudik a muzsikaszó” operett Jutka szerepében. A többi főszerepeket Kovács Kató, Tolnai, Gróf László, Stoll és Békési játsszák. Karnagy Szatmári.

(*) Csárdáskirálynő — vendégekkel. Kálmán Imre a legszebb operettje vasárnap este lesz műsoron Somogyi Emmy címszereplésével és Kerekes, Ferkó szerepében Sik Rezsővel. A főbb szerepeket Pogány, Erényi, Tolnai, Gróf és Galambos játsszák. Karnagy Szatmári.

(*) Marcus Ritta és Grozavescu a — Pillangó kisasszonyban. Hétfő este lesz harmadik vendégjátéka Marcus Ritta művészasszonynak és Grozavescu Traian

tenoristának a „Pillangókisasszony”-ban. Az opera többi szerepét Pogány, Kovács Kató, Kovács Dezső és Márkus játsszák. Karnagy Váradi.

(*) Délutáni előadások Szombat délután Somogyi Emmy vendégjátékával a „Kis kadet” operett lesz színen, melyben legkedvesebb szerepét, a cseléd leányt játssza. — Vasárnap délután pedig a csodaszép „János vitéz” kerül műsorra. E két előadás mérsékelt helyárral. A zenekart Szatmári vezényli.

(*) „Szakállas ember” — a Dorian-Filmszínházban. Több éves pauza után ismét szkeccset láthatott Nagyvárad publikuma. A kacagtató bohózat bemutatóján hatalmas sikert aratott. A kitűnő beállítású filmjelenetek és a nagyszerű ének- és táncszámok egyaránt a közönség legnagyobb tetszését vívták ki. A rendkívüli ötletességgel megalkotott darab, semmi körülmények között sem prolóngálható és reprizre sem jöhet vissza. Így ma utoljára látható a Dorian Filmszínház 6 és 9 órás előadásain. A szkeccs előtt „A pápaszemes

kigyó” című 2 felvonásos burleszk kerül színpadra a főszerepben Seffel és Cocclal.

* Az Apolló mozinak rendkívül érdekes bemutatója lesz ma, csütörtökön. Színhozza a „Halál babái” című 1 előjáték 5 felvonásos filmszenzációt. Nicolaus Lenaun ezen hatalmas műve egy költői látományb ered, melyet az író akkor élt át, amikor egy erdőben elmerengve bolyongott. Az erdő patak zugása az égbetörő sziklák magánosága és a természet szépségei elragadták képzeletét amidőn ő maga sem tudta, hogy valóság-e ez vagy csak álom? Ekkor született meg ezen világsiker felé induló grandiózus film meséje. A csodás szépségű film főszerepét az egész kontinensen elismert film művészek Albert Bassermann és Bernhar Goetzke játsszák. Előadás kezdete 5, 7 és 9 órakor.

Közgazdaság

Tőzsdei jelentések.

Budapest, július 17. A szerdai számunkban nem közölt értékpapírok keddi hivatalos árfolyama.

Allamadósági kötvények: 4% kor. jár. 86—89, 6% hadikölcsön 38—40, 5% hadikölcs. 33—34.

Bankok: Jelzálogbank 16500 Földhite 195000, Ker. Hitelbank 62000, Nemzeti és b. 10500, Keresk. bank 455000, Bos. agrár 39000, Közp. Jelz. h. 8000, M.-Cseh Iparbank 14500, Városi bank 15000. Szlavon Je'z. 28000, Magyar-Ném. b. 13000.

Takarékpénztárak: Belvárosi 16000, Lipótvárosi 7000, Egyes. Fővárosi 50000, Kőbányai tkp. 6500, Általános 52000, Mektár 60000. Hazai 930000.

Bányák és téglagyárak: Borsódi Szén 190000, Szentlőrinci 46000, Cement 100000, Szászvári 230000, Kókó 300000, István téglá 26000, Kőb. téglá 50000, Bauxit 82000, Drasche 130000, Magnezit 850000, Asphalt 36500, Ált. Kőszén 1025000, Kerámia 47000, Nagy-bátányi 90000, Ujlaki 59000, Urikányi 570000.

Közlekedési vállalatok: Adria 360000, Atlantica 41000, Levante 395000, Miskolci vill. 19000, Városi 26500, Nova 111000, MFTR. 135000.

Nyomdák: Athenaeum 155000, Franklin 275000, Globus 18000, Kunossy 11000, Pallas 62000, Révai 38000, Rigler 46000, Stephaeum 37000.

Malmok: Békéscsabai 28000, Törökszentm. 27000, Transdanub. 36500, Back-malom 58500.

Biztosítók: I. M. b. z. 900000, Fonc ére 70000, Jég 48000.

Vasművek és gépgyárak: Kőburg 95000, Gazd. Gépgyár 85000, Frankl. A. H. Rt. 47000, Ganz-Danubius 7100000, Ganz-vill. 820000, Kistarcsai 60000, Görry-Wolff 40000, Hoffherr 90000, Kaszab 40000, Kühne 54000, Láng 115000, Lipták 16000, M. ált. gépgyár 53000, Magyar acél 105000, Belga fém 78000, Motor 50000, Olom 15000, Chaudoir 85000, Vegyipar 20000, Vagonygyár 61000, Roesemann 48000, Schlick 73000, Schuller 42000, Teudl.-Ditt. 40000, Wörner 21000, Tex hajó 12000, Fábán 11000, Rima 79000, Kisling csillár 13000, Rothmüller 12000.

Faipari vállalatok: Fatermelő 56000, Magyar cser 18000, Dunaharaszti 12000, Egyesült fa 24000, Fournier 29000, Gutmann 145000, Hazai fa 90000, Honi fa 12500, Körösbányai 7500, Kronberger 17000, Lignum 35000, Magy.-amer. 17500, Magyar erdő 5400, M. Lloyd 30000, Malomsoky 8500, Nemzeti fa 85000, Lichtig 7300, Ofa (Zürich) 216000, Rézbányai 33500, Szlavónia 47000, Nasici 735000, Viktória butor 8800, Zabolai 72000, Zentai 57500.

Különféle vállalatok: Általános gáz 200000, Bárdi 16500, Baróti 7500, Bóni 48000, Brassói 280000, Chinoi 35000, Cinner szalámi 20000, Danica 63000, Diana 8000, Égisz 23000, Egyes. izzó 315000, Győri textil 13500, Gyapjumasó 6000, Papir 27500, Részv. sörf. 128000, Szővő-kötő 37000, Spódium 155000, Temesv. szesz 39000, Felten 38500, Flóra 80000, Fővárosi sör 22000, Goldberger 43000, Gschwindt 154000, Műtrágya 195000, Horvát cukor 590000, Jutka 68000, Karton 56000, Keglevich 7900, Kel. és Murányi 54000, Királyautó 5100, Királysörf. 37000, Klein és Fia 25500, Klotild 73000, Polgári serf. 190000, Krausz-szesz 52000, Ligetszanat. 21500, Magyar cukor 1400000, Lámpa 123000, Auerfénysztó 17750, Magyar pamut 138000, Ruggyanta 99000, Részv. szalámi 26500, Vasuti forg. 125000, Marosh petr. 35000, Mezőgazd. ipar 389000, Mezőhegyesi cukor 155000, Ocean 39000, Olaj 66000, Panonia sör 14250, Phoebus 16750, Püspöki bérp. 155000, Royal szálló 97000, Schwartz 20000, Szegedi kender 170000, Szikra 58000, Stummer 690000, Telefon 50000, Temesvári sör 46000, Török 13000, Unió 8000, Varm. Mezőgazd. 12000, Vasm. vill. 34000, Vill. pezgőgyár 10500, Pálfalvi üveg 39000, Interrexim 20000, Délcukor 26000, Szolnoki 12000, Lukács-fürdő 10500, Dorogi gumi 25000, Általános gázizzó 14000, Star-film 21000, Wander dr 28000, Dunántuli serf. 55040.

Elővételi jogok: Magyar-német 8500, Angol-magyar 16000, Baróti 1800, Mercurfa 3100, Körösbányai 3600.

Utótőzsde: Az előfordult árfolyamok a következők: Magyar Hitel 279000 pénz, Allamvasut 280000 Salgó 338000, Rima 83000 áru, Közuti 30500, Városi 27000 pénz, Nova 112000, Egyesült Fővárosi Takarékpénztár 54000 pénz, Lloyd bank 7300, Olasz Bank 24750 pénz, Angol-Magyar Bank 110600 pénz, jog 15000 pénz, Leszámitó B nk 55000, Kereskedelm Bank 400000, Concordia 29000 áru, Back-malom 59500 Törökszentmiklósi 25.500, Alta'ános Kőszén 1025000 Bródy Wagon 58000, Fegyver 695000, Gazdasági Gépgyár 90000, Láng 125000, Schlick 76000, Rothmüller 12000 pénz, Hoffherr 100000 Lipták 15850, MAG 53000 Mérleg 210000, Vegyipari Gép 20750, Teudloff 52000 pénz, Bárdi 17000 áru, Égisz 22000, Izzó 225000, Goldberger 45000, Karton 50500, Cukor 1425000, Stummer 710000, Részvénysör 128000, Pamut 13500, Szalám 25500, Olaj 61500 pénz, Főbusz 26750, Lukácsfürdő 11000 pénz, Georgia 389000, Mezőhegyesi 153500, Délcukor 270000, Gyapjumasó 58000, Dorogi Gumi 25000, Krausz-szesz 52000, Gschwindt 154000, Temesi szesz 37000, Papir 27250, Auer 15000, Keleti és Murányi 52000, Hazai Fa 8800, Lichtig 7300, Kronberger 18000, Lignum 35500, Fournir 29500, Atlant. 40500, Bur 17500 Mftr 135000.

Este 8 órakor. A délutáni magánforgalom a délelőtti erős forgalomhoz képest mintha egy árnyalattal ellanyhult volna. A tőzsde irodákat úgy látszik annyira igénybe veszi a délelőtti forgalom feldolgozása, hogy alig van idejük arra, hogy a délutáni folyamán új üzletek kötésével foglalkozzanak. Mindazonáltal nagyon érdekes, hogy a szűk keretek között mozgó forgalomban is sokkal több a vevő, mint az eladó. A délutáni folyamán is erősen keresték a Novát, az Atlanticát, az Ofát, az Athenaeumot, a Vándor dr részvényeket, a Leszámitoló Bankot, az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárt és az Ingatlanban ot. A hozzánk érkezett jelentések szerint a bankok és tőzsdei irodák délutáni forgalmában a következő árfolyamok fordultak elő: Magyar Hitel 290000. Leszámitoló-bank 59000, Kereskedelmi Bank, 509000, Közuti 33—34000, Osztrák Hitel 94000, Ofa 216000, Láng 120000, Fegyver 670.000, Globus 18000, Bródy wagon 60000—70000, Stummer 760000, Wander 28000, Star Film 22000, Részvénysör 38000, Magyar Cukor 1420000, Égisz 22000, Fournir 29500. MFTR 140000, Hoffherr 100000, Olasz Bank 24000, Back-malom 60000, Dunántuli Sertés 65000, Salgó 340000.

Hivatalosan nem jegyzett értékpapírok: Pannónia Bőr 24000—26000, Kéve 1700—1800, Magyar—Amerikai Bank 12500—13000, Budapesti Bank 4000—4300, Foresta 20000—22000, Böhm Hordó 42—4600, Szimon 82—8600, Karancsi Szén 13000—14000, Ujpesti Beton 2250—2350, Pharmacia 3250—3350.

Zürich július 18 Zárlat: Berlin 0002300, Amsterdam 225—, Newyork 572 50, London 2628—, Páris 3345—, Milánó 24'55, Prága 1712'50 Budapest 006'00, Belgrád 605'00, Bukarest 295'00, Varsó 00045, Bécs 00083—bélyegzett 000—.

Bukarest, július 18 Zárlat. Devizák Páris 1130, London 898, Newyork 197—, Itália 843, Svájc 34 25, Prága 595—, Wien 002850, Berlin 8 75 Budapest 220.

Valuták: Márka 12—13, angol font 900—905 francia frank 1190—1220, svájci frank 35—3550, olasz lira 870—880, dinár 220—230, dollár 203—205, osztrák 28—29 00, magyar 50—160, szokol 580—590.

Budapest, jul. 18. Zárlat. (Hivatalos) Amsterdam 3337—3457, London 38890—40090, Milánó 363—383, Páris 495—515, Wien 1195—1295, Belgrád 90—94, Newyork 8466—8766, Varsó 254—266.

TUNGSRAM

A legjobb villanykörte!
Mindenütt kapható!

Egy operett története.

Regény a „Nagyvárad Napló“-nak.

Irtá Zsoldos László.

100

— Azért — nehezedett rá a tenyerével a ritőre, — mert magát akartam meglátogatni, szép asszony. Ha akarja, érti, ha maga akarja, néhány hónap múlva még karmesternek is megtétem az urát, maga szép, maga csodálatos...

S már ott volt a kanapénál. De csak egy pillanatig. A következő pillanatban Ráthóék Terája már fölpattant a helyéről, akár a minimax és p'pacspiros arccal, oly tisztaságú hangon, mint a fehér havon csillogó szán, ezt mondta az öregnek:

— Tanácsos ur, tanácsos ur, várjon! Mindok valamit.

— Mit-mit? — kérdezte meglepetten a poegrás gavalér, hasztalanul kapkodva a menyecske keze után.

Az öz-szemű asszonyka kicsit előrehajolt: — Öreg ember — hangsúlyozott külön minden szót — nem vén ember...

— Nem-nem! kapott a szavába Levizy egészen nekimelegedve.

— ...de — folytatta a menyecske s oly édesen csücsörítette össze a száját, hogy igazán még megharagudni sem lehetett volna rája — de vén cs...cs...csacsi! — kapott egyszerre ideges kacagásra, — csak tessék mást behozni az Operából, édes tanácsos ur, ne az én drága, jóamat!

Aztán, alig hogy a méltóságos, furcsán elgondolva a nehézkes lábát, eloldalgott a szobából, bekopogtatott a postás. Most Ollár áratát hozta, meg a tíz koronás utalványt.

— Hanem a pénzt már csak holnap lehet fölvenni, kérem. Már hat óra.

Bánta is azt Tera. Csak nézte, nézte a áratot, hogy „éjjel félegykor gyorsan értem, Matyi“ és az éhségtől kicsit sápadtán végigcsurgott a könny.

— Szegény Matyikám! Hát az Operának is vége!

XXVIII. FEJEZET.

Nem tudta, hány óra (a négy evangélista nem mutatta többé a szekrényen az óráját) csupán azt látta az ablakból, hogy a másik vendégfogadó nagy éttermében már vacsoráznak. A Herkules-téren égtek a villamos lámpák, de ő idebent nem látott világot; úgy esett ki a sötétből a kőn vize felé, a honnan körülbelül a postatávozása óta a megszokott kedves halk zajnál sokkal zajosabb, szinte robajszzerű, remetes zugás hallatszott. Hiába akarta észre terelni a figyelmét, a tekintete mindmialan odasiklott a felhőszakadástól vadul csanó folyóvá duzzadt hegyi patak felé, mely a magas kőpart villamos lámpáinak a tetett fényében tébolyodott módjára üvöltöb ki, dühös tajtékot fujva magából, a Herkules-tér alján nyíló hidszerű boltozat fölött. Letördösött ágak, megtépázott gallyak úszdódtak a víz tetején. Aztán ijesztő dőrejtű egész csomó, usztatásra kész szálfa bukott ki egymásra torlódva a hid mögül, könnyű gyufaszálként perdülve tova a zavaros habokon.

— Ninini, egész fa! Borzasztó!

(Folyt. köv.)

NEUMANN KÁROLY

TERMÉNYKERESKEDŐ

Parcul Traian Széchenyi-tér. Telefon 407

Vesz és elad mindenféle terményeket Állandó nagy készletet tart raktáron az összes terményekből a közönség rendelkezésére.

Eldorádó

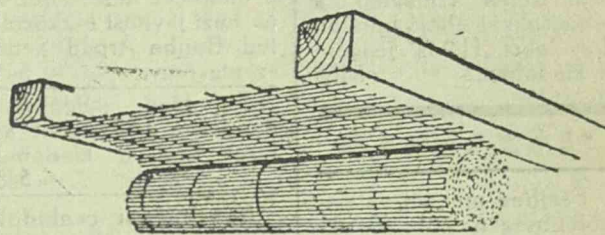
fehérmű áruház

Nagyvárad, Str. Rimanóczy 4. sz. alatt.

Legelőcsőbb bevásárlási hely fehérműekben és harisnyákban!!!!
Reklam árak!!!!

Publicațiune.

Se aduce la cunostința tuturor celor interesați că consumul „Hangya“ din Măgești s'a desființat, Cine are vreo pretenșiune față de acest consum să se adreseze în decurs de 30 zile lui Negrean Pavel din Butău.

A BACULA-MENNYEZET

hasonló jó minőségben sokkal olcsóbb, mint a nádazott mennyezet.

Lloyd 1541

Bacula-mű Ganzert & May BRASSÓ
Bolonya, Jancsi-sor 3. Tel. 3-66

ÁLLANDÓ RAKTÁR:

KOLOZSVÁRT: Szénágy József cégnél Monostori-út 8. sz. Telefonszám 348.
TEMESVÁRT: Polgár A. és társa Rt. cégnél Bulevardul Carol I. Telefonszám 77.

Modern

„Kelet“ hirdetés Arad.

gépjavító-műhely

mely áll: egy gépműhely, kovácműhely
bognár- és asztalosműhelyből — eladó.

A felszerelések modernnek és teljesen jókarban levők.
Bővebbet kisjenői uradalom Chisineu (Kisjenő) Jud. Arad.

CHARGEURS
★ REUNIS ★

ARGENTINA

BRAZILIA

Legnagyobb francia

Dél-Amerikai Vonal

Vezérképvislet Nagy-Románia részére:

ADOLF SALOMON FIA Bucuresti, Str. Paris 14

Hajóra szállás: Hamburg, Havre és Bordeauxban.

Lloyd 1650.

Kitűnő kiszolgálás, nagy kényelem, elsőrangú ellátás, gyors utazás, külön kajuttok.

Egészséges fogakat
ELIDA fogcsem,
ELIDA szájois által

Ismét kapható raktárról friss tordai

PORTLAND
CEMENT

vagontételekben is
Rosenberg Izsó r.t.
Oradea-Mare Tel. 67

GRÜN WALD-ÜVEGCISISZOLDA

ÉS TÜKORÁRUGYÁR

Épületüvegezési vállalat ORADEA-MARE

Str. Gerliczy 16. Tükrök és butorüvegek

minden méret és modell szerint készülnek

Tükörüveg megérkezett!
Ujrafoncsorozás !!!
Finntükrök raktára !!!

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára 1-50, a legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 15 lei.

LEVELEZÉS.

Barna lány, 18 éves, színésznővédeknek készűl. Keres támogató és tanácsokkal ellátó barátot. Levéleket „Hálás” jelígre a kiadóban. 5469

HÁZASSÁG

Férjhez mennék vallás-különbőség nélkül 40-45 éves biztos existenciájú urtemberhez. Központban szépen berendezett 2 szobás lakásom és jól jövedelmező nyílt üzletem van. Leveleket „Boldog otthon” jelígre a kiadóba kérek.

Adás-Vétel

Utszobás hallos, modern lakásomat olcsó házbérrel, legjobb helyen, alcserelem hat vagy hét szobás, lehetőleg keres lakással. Megbeszélhető a Központi Ujságirodában.

Eladó komplett 18 kötetes Pallas lexikon teljesen jó állapotban. Cím a Központi Ujságirodában. 5492

Pénzkölcsönöket váltóra vagy betáblázásra, esetleg kézibiztosítakra azonnal folyósíthatunk. — Különbejárati butorozott szobáink vannak. Pável-utca 5. 5493

Elegáns hintó, kitűnő állapotban, egy és két lóra, olajtergellyel, gumikerékkel eladó. Telek-utca 18. 3479

Szép egyszobás lakás átadó. Váradi Zsigmond-utca 39. 5482

Hálószoba és különféle pulituros butorok eladó. Szacsavay-utca 11. Fürst. 5489

Állást nyer

Allandó alkalmazásban felveszek egy gépészt, ki a motoreke kezeléséhez ért és házi javítást eszközölni tud. Bartha Árpád Sepsi-szentgyörgy. 5466

Jól főző, megbízható mindenféle szakácsnőt keresek. Cím a kiadóban. 5485

Nagyváradai családokkal ismerős jó előadó, agilis, dolgozni szerető, intelligens emberek napi 3-400 lelt kereshetnek könnyű munkával. Cím a kiadóhivatalban.

Tanító, nőtlen, 6-8 gyermekhez III-ik liceumtól lefelé, világi és héber tanításban jártas, azonnalra, esetleg későbbre is felvételt. Ellátás és lakás biztosított. — Ajánlatok fizetési feltételekkel Fuchs Hermann Fecheiáru Bihar-megye címzendők. 5490

Perfect főzőnőt keresek Belényesbe nagyobb családnak. Jelentkezni Rimánóczy-szalloda portásánál. 5486

KÜLÖNFELE

Papirkereskedőség, ki a román, magyar nyelvű birja, állást változtatna. — Megkereséseket „Munkaszerető” jelígre a kiadóba kér. 5494

Üzifaszakmában és erdőkezelésben jártas fiatalember állást keres. Cím a kiadóba kér. 5490

Intelligens asszony, ki csak németül beszél, főzni varni tud, állást keres gyermekekhez vagy magános személyhez. Cím a kiadóhivatalba A. B. jelígre. 5486

Mérlegképes könyvelő, magyar, német, román nyelvismerettel felmondatlan állását változtatná. Megkereséseket „Szeszszakma” jelígre a kiadóba kérek. 5483

Kalapcsomagoló papír minden színben legolcsóbban beszerezhető a Központi Ujságirodában.

VAS-
BUTOR!!

ágysodronybetét
gyermek-
kocsi

legszébb, legolcsóbb

Fémipari vállalat
Magyar-utca 18.

Perzsa-
szőnyeg

gyönyörű mintával,
legjobb minőségű
3x4 méter 12 személyes evőeszköz és valódi ezüst dísz-
tárgyak, bizományi
áru sürgősen eladó

Sternberg-
nél Szt László-tér.
Telefon 13-45.

Az „Építési és Telek-
adásvételi Részvénytársaság”
napi értesítője.

Intézeti helyiség: Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12.
Értesítési idő: d. u. 4-6-ig
Ingatlanok eladását elvállaljuk, ingatlanok adás-vételét közvetítjük. Házak kezelését elvállaljuk. 24 százalékra elvállaljuk magánpénzekkel helyezését. — Kölcsönöket jelzálogra bekebelezésre, kézzálogra megszerzünk.

Eladó ingatlanok:

Csengeri-utca 25. számú ház kisebbik része. — Szacsavay-utca ház átadó szép lakással, tágas, szép műhellyel. — Kereszt-utca 9. sz. nagy bérház több részben is eladó. — Kertész-utca 12-a több lakással, kerttel. — Széles-utca 1. szám. A régi vashidral szemben, előnyös vételi feltételek. — Heltai-utca 6. sz. több lakással. — Pece-utca 18. sz. ház 7 lakással, nagy fronttal. — Velencepart nagy raktár, szép lakás, gyári helyiségnek, ipartelepnek nagyon alkalmas. Kolozsvári-utca bérház fűszerüzlettel, modern lakásokkal. Lukács György-utca 42. sz. ház több lakással, akár egészben, akár kisebb részben eladó. — Kálvária-utca gyönyörű villa 5 szobás szép lakással. Kálvária-utca 64. sz. fél-emeletes épület több lakással. — Kálvária-utca 34. sz. ház, 3 darab 1 szobás, 1 darab 2 szobás lakással, kerttel, vételár egyharmad része rajta maradhat. — Kálvária-utca 54. sz. 5 lakással, nagy telekkel. — Szállodának, vállalatnak alkalmas

16 szoba és mellékhelyiségeiből és egy önálló lakásból álló kettős épület gyönyörű berendezéssel eladó. Az egész elfoglalható. — Lipót-utca 1. alatti ház. Alsó-Nilgesztelep 100-16. ház, 8 lakással eladó. — S öllös-utca 22. sz. a. 1 üzet, 2 szoba, előszoba, 3 darab 1 szobás lakás, istálló 8 lóra, magtár és pince. — Uri-utca 8 drb 1 szobás lakással, nagy műhely. — Körösoldalon Török-zugban Ötvös Mihály-féle szőlő. — Ipar-telep. 1/2 emeletes tágas nagy műhellyel, muaksházakkal, 2 hold kiterjedésben. — Templom utca 19. alatti ház 5 lakással, istállóal. — Teleki utcán bérház üzlettel, több lakással. — Szacsavay-utca 68. alatti bérház 15 lakással (egy lakás átadó) Kismagyar-utca 27. ház átadó lakással. — Doborn 2 hold szőlő, 5 hold erdő, 5 hold föld, 2 ház 220.000 leiert eladó. — Fugyivársárhelyen 3 hold szőlő eladó. — Tenkei járásban évek óta fennálló, kitűnő fűszer- és vasüzlet, korlátlan italmérés, kávéház, faraktár lakással átadó. — Teleki-utca 9. alatti bérházban tágas pince és raktárhelyiség bérbeadó. Ujvároson 2 utcára nyíló emeletes bér-palota 11 szép modern lakással. Nagyszalontán 1 holdas nagy telek, uri szép lakással, iroda helyiségekkel, színekkel, bármely ipartelepnek alkalmas. Kiadó lakások, Ujvároson 2 szoba, konyha. Nilgesztelepen 1 szoba, konyha (35000 lei kamatmentes kölcsön ellenében, bér-fizetés nélkül) Ezenkívül sok ház eladó. Eladó házat, vagy üzletet, kihelyezendő pénzt jelentse be intézetünknek.

Egy fiatal asszony, a háztartás minden ában jártas, gazdasszonak menne egy kath. házhoz vagy egy mannos urhoz, vagy szűk esetén vidékre is. Erdőldni Galamb-u. 6. 57

Remélem tudja már hogy leggyorsabban intézi el

utlevél ügyeit és
VIZUMÁT

Kolozsváron, Brassóban és Bukarestben DEUTSCH és FIA futáirodája Palace (volt Pannonia kávéház).

PERZSA-szőnyeg

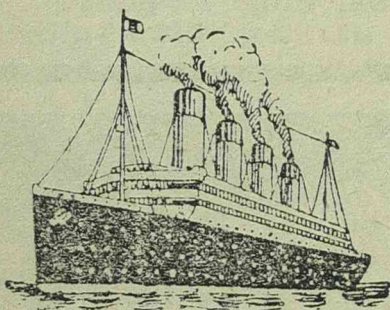
gyári szőnyeg minden nagyságban, hencserta karók, függönyök, hálószoob nagy választékban. Wertheim kasszák minden nagyságban, szállított árak mellett

Beck és Benjámin

Str. Cogalnicean (Várady Zs.-u.) 11
TELEFON 17-03

White Star Line
(Fehér Csillag vonal.)

Bréma—Amerika
Cherbourg—Amerika

A világ legnagyobb hajói

Majestic	56.551 tonna
Olympic	46.139 "
Homeric	34.692 "
Adriatic	24.541 "
Pittsburg	16.322 "

stb.

Közvetlen forgalom

Amerikával és Kanadával
Brémától és Cherbourgtól

Mindenemű felvilágosítással szolgál hajójegy-ügyekben romániai vezérképvisletünk:

N. BRÜCK & Co. cég

Bukarest, Str. Sárindar.

Románia legnagyobb hajóügynöksége.

GYERMEKE LESZ

a legelegánsabb a korzón,
ha gyermekkocsiját

SZOKE MIKLÓS-nál

Szent János-u. 22. szerzi be.

Ugyanott új huzatok, ernyők, gumimázások és mindennemű javítások a legolcsóbban és leggyorsabban készülnek

Iparvállalatok, mezőgazdák
és kereskedők fehér sózott

szalonnat

2-4 táblásig I-a olvasztott
disznósirt, füstölt, paprikás stráf szalonnat napi áron alul beszerezhetik

HERCZ IMRE cégnél Str. Vlahuta (Szt János-u.) 32
Telefon 4-38. Alapított 1911-ben

Legolcsóbb!
Leggyorsabb!
Legpontosabb!

Kálmán & Szirmai

utlevél- és vizumügyekben

Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-u.) 7. Telefon 2 21.